

Ironia, pessimisme i perfecció formal

Text > PEP VILA

Anatole France (1844-1924) va ser el pseudònim de l'escriptor François Anatole Thibault. Anatole, fill d'un llibreter de vell, va ser bibliòfil, bibliotecari del Senat francès, membre de l'Académie Française des de 1896 i Premi Nobel de Literatura l'any 1921. Podríem dir que tota la vida va viure entre l'aigua bullida i el vapor dels llibres. Va ser un home de ploma de final del segle XIX, a mig camí del simbolisme, que va tenir molt d'èxit i reconeixement, i polèmic, sobretot, durant la primera meitat del xx. *El jardí d'Epicur* és una obra seva de l'any 1895. En aquesta traducció modèlica es té en compte l'edició de 1922, revisada per l'autor. Anatole, estimat per Proust, Carlos Fuentes, Pau Valéry, Milan Kundera, Maragall o Josep Pla, entre molts d'altres, va ser un autor molt popular a Catalunya, en un temps que les classes rectores del país tenien el francès com a llengua de cultura. A Girona va ser molt estimat i divulgat per Carles Rahola Llorens (1881-1939) i altres noucentistes. Rosa Maria Gil ha fet un bon treball: n'ha escrit un estudi introductor i definitiu tot rastrejant-ne els articles, les traduccions, la influència que va tenir a Girona, en particular, i també a Catalunya. Rahola també estimava els llibres, considerava que la lectura ens alliberava i ens feia néixer unes ales subtils en el nostre esperit.

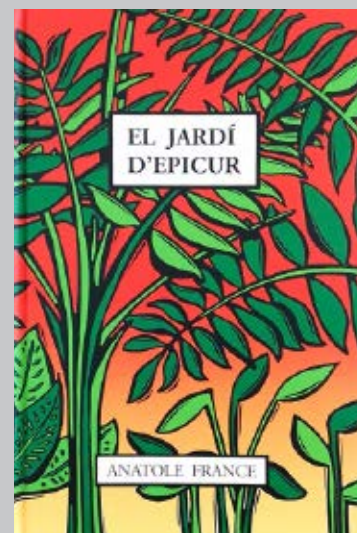
Cal dir que la prosa de France destaca per la perfecció formal, per la ironia, el racionalisme i el pessimisme sobre la condició humana. Escrivia poesia en prosa. Al costat de novel·les difícils de trobar, té uns llibrets sobre els seus records d'infància que són una petita meravella (*Le livre de mon ami*, per exemple).

Potser l'únic retret que podríem fer als editors del llibre és que no hi ha ni una sola ratlla que expliqui a l'hipotètic lector el contingut del llibre. De què tracta *El jardí d'Epicur*?

El llibre aplega setanta-cinc textos diversos, alguns dels quals de caràcter filosòfic, en cinc capítols, que tracten temes que el preocupaven i el divertien. Són fragments que es poden llegir autònomament. Van sobre l'amor, la gelosia, els miracles, els mots (el naixement de l'alfabet), les dones, la immortalitat de l'ànima, la religió, els convents, els llibres, el paper que té l'atzar en la nostra vida, etc. Molts escriptors conreen el seu jardí particular. Anatole, en plantar el seu, es va fixar en Epicur, un filòsof grec, considerat un hedonista, que estimava els plaers terrenals. En vida, l'escriptor francès va ser considerat un escriptor volterrià, de moral heterodoxa. Maragall i molts altres desitjaven que no tingués deixebles, que no fos guia espiritual de ningú, ja que s'acostava massa a una filosofia natural, sense

els esports d'hivern; les proves automobilístiques; les aigües termals dels balnearis; l'aigua embotellada a Viladrau i Sant Hilari; el carboneig; la cria de l'ovella autòctona; els autocars d'Arbúcies; la terrissa de Breda; la cervesa Skol de Sant Feliu de Buixalleu; el pa de pessic d'Arbúcies, de Cal Piconaire; la gastronomia del racó de Can Favés, a Sant Celoni; els borregos de Cardedeu; els Putxinel·lis Claca de Sant Esteve de Palautordera, d'algunes intervencions humanes especials (campaments mi-

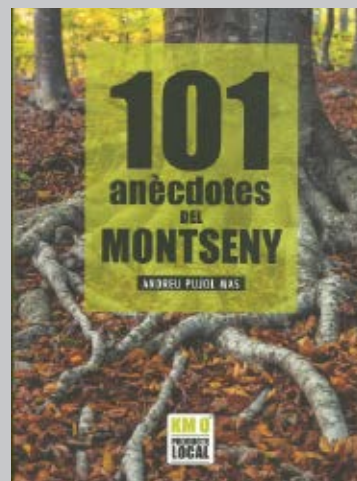
litars de Seva, una base militar al puig Sesolles, el pavelló de Noruega a Fogars de Montclús, l'observatori del turó de l'Home, la filmació de la pel·lícula *Penny Princess*, que va convertir Montseny, el poblet, en una imaginada Lampidorra), de l'aportació llegendària (les dones d'aigua; la Penitenta de la cova, entre Campins i Santa Fe; les bruixes; els protagonistes dels contes recollits per Víctor Balaguer, Apelles Mestres i Martí Boada) i un bon etcètera. Tres-cents quaranta-vuit pàgines per

FRANCE, Anatole. *El jardí d'Epicur* [introducció de Rosa Maria Gil Tort, traducció de Manel Peris i il·lustració d'Elies Plana]. Girona: Fundació Atrium Artis, 2020. 113 p.

embuts: «El cristianisme ha fet molt per l'amor en considerar-lo pecat. Ha exclòs la dona del sacerdoti. La tem. La mostra com és de perillosa». I podríem continuar amb altres perles...

Més enllà de les novel·les, *El jardí d'Epicur* i els llibrets sobre la seva infantesa, les obres en què France va historiar la seva època perduren com la millor part de la seva producció.

PUJOL, Andreu. *101 anècdotes del Montseny*. El Papiol: Editorial Efadós, 2021. 348 p. (KM0 - Producte Local)

sucar-hi pa, il·lustrades, a més, amb fotografies excel·lents. Amb la lectura d'aquesta obra s'aprenen tantes coses del Montseny que la recomanem a tota persona que hi estigui encuriósida.